

65

**CHÓR MIESZANY
„OGNIWO”
PRZY PAŃSTWOWEJ FILHARMONII ŚLĄSKIEJ
W KATOWICACH**

PROGRAM

KONCERTU JUBILEUSZOWEGO Chóru Mieszanego „Ogniwo” przy Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach

Hymn Polski	– dyr. Jerzy Matula	
Pzemówienia		
Odnaczenia		
M. Gomółka	– Siedząc po niskich brzegach	
Mikołaj z Krakowa	– Aleć nadepną Venus	
Anonim	– Oczy me miłe	– dyr. Jerzy Matula
M. Zieleński	– Viderunt omnes fines	
Anonim	– Pieśń Rokoszan	– dyr. Paweł Kotucha
Fr. Chopin	– Nocturn cis-moll op. 27	
Fr. Chopin	– Scherzo cis-moll	– fortepian Irena PROTASEWICZ
R. Twardowski	– Z tej ta strony jeziora	– dyr. Jerzy Matula
K. Prosnak	– Wesele Sieradzkie	
J. Świder	– Pokochałem Ciebie	
M. Krzyński	– Krakowiak-fuga	– dyr. Paweł Kotucha
G. Verdii	– Chór niewolników z opery „Nabucco”	
D. Szostakowicz	– fragment z oratorium „Pieśń o lasach”	– dyr. gościnnie Joel Erie SUBEN - USA
B. Smetana	– Polka z opery „Sprzedana Narzeczona”	
Fr. Chopin	– Polonez A-dur	– dyr. Paweł Kotucha Akompaniament JERZY MATULA
Słowo wiążące	– Kamila KIEŁBIŃSKA	

Sobota, dnia 18 listopada 1978 r — godz. 18-ta
sala Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach

65-LECIE
CHÓRU MIESZANEGO „OGNIWO”

przy
PAŃSTWOWEJ FILHARMONII ŚLĄSKIEJ
W KATOWICACH

1913 - 1978

KATOWICE – LISTOPAD 1978 R.

KOMITET ORGANIZACYJNY

UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWEJ

Przewodnicząca:	Małgorzata Nowak
Członkowie:	Rudolf Bieroński
	Paweł Kotucha
	Maria Kuczyńska
	Norbert Kwosek
	Jerzy Matuła
	Antoni Stolarz
	Władysław Wiercimok

Redakcja: Benedykt NIESTRÓJ Zdjęcia: Jan HANUSIK Okładka: Bogdan BRODA

Druk: Zakłady Fotopoligraficzne RSW „P-K-R” Ruda Śląska zam. 1010 n. 1000 W-7

Benedykt Niestrój

65 lat w służbie pieśni

I.

Czasy, na które przypadł dzień założenia „Ogniwa” i pierwsze lata jego działalności, stanowią w dziejach Ziemi Śląskiej okres niezmiernie ważny, nacechowany coraz to silniejszym dążeniem ludu śląskiego do zdobycia należnych praw politycznych, a w dalszej perspektywie - do wyzwolenia Śląska spod niemieckiej przemocy.

W umacnianiu świadomości narodowej ludu śląskiego ogromną rolę odegrały polskie towarzystwa śpiewacze: „Dziś już trudno nawet ocenić — pisał w „Słowie wstępnym” do jubileuszowej publikacji „Ogniwa” w roku 1963 członek Rady Państwa gen. Jerzy Ziętek — jak wielkie znaczenie dla uświadomienia narodowego i rozbudzenia życia umysłowego na Śląsku miały wieczorki i festyny, zjazdy czy zabawy, organizowane przez towarzystwa śpiewacze. (...) Ogromną rolę spełniała pieśń polska. Ona to pozwoliła w sposób najbardziej bezpośredni i bliski utrzymywać kontakt nie tylko z językiem i swojską melodią - ale przede wszystkim z Ojczyzną, do której lud śląski tęsknił i rwał się przez wieki. (...) Niemcy obawiali się pieśni polskiej bardziej, niż kul i granatów. Nie można jej, bowiem było zniszczyć zakazem, nie było środków na jej unicestwienie”.

W chwili, gdy w Katowicach zakładano Towarzystwo Śpiewacze „Ogniwo”, działało na Śląsku już 55 chórów polskich, z tego 8 w położonych pod Katowicami polskich osadach robotniczych - Józefowcu, Bogucicach, Dąbrówce Małej, Szopienicach, Janowie, Ligocie, Piotrowicach i Załężu.

Zachowane do dziś, nieliczne niestety, materiały źródłowe do dziejów polskiego ruchu śpiewaczego na Śląsku świadczą wymownie o tym, że chóry polskie były wówczas prawdziwymi szkołami patriotyzmu, promieniującymi na całe otoczenie. To właśnie naraziło je na brutalne szykany ze strony władz pruskich. Nie było dla chórów polskich lokali na lekcje śpiewu czy zebrania, dlatego musiano odbywać je w mieszkaniach prywatnych. Niełatwo przychodziło również chóróm uzyskanie sali na zabawy czy przedstawienia teatralne, bo właściciele sal odmawiali ich chóróm polskim, nie chcąc narazić się na cofnięcie koncesji. Na głowy działaczy śpiewaczych sypały się grzywny za to, że w zebraniach chórów brały udział osoby w wieku poniżej lat 18, lub że na zabawę wpuszczono osobę niemogącą wykonać się zaproszeniem. Śpiewacy, a zwłaszcza dyrygenci, padali często ofiarami napadów i pobicia.

II.

W takich to warunkach wypadło działać członkom Towarzystwa Śpiewaczego „Ogniwo”, powołanego do życia w Katowicach w dniu 17 listopada 1913 roku przez grono polskich patriotów. Na pierwszego prezesa „Ogniwo” wybrano Franciszka Wojciechowskiego, redaktora „Gazety Ludowej”. Pierwszym dyrygentem był Teodor Lewandowski.

Już w dniu 21 czerwca 1914 roku uczestniczy „Ogniwo” w Zjeździe Chórów Okręgu Katowicko-Pszczyńskiego w Zadolu i zdobywa wraz z T. Lewandowskim I miejsce. W tydzień później uczestniczą członkowie „Ogniwa” w składzie 80-osobowego śląskiego chóru zbiorowego, występującego pod dyktando T. Lewandowskiego - w X Zjeździe Chórów Wielkopolskiego Związku Kół Śpiewaczych w Poznaniu. Tego samego dnia, w Sarajewie, zginął od kul zamachowców austro-węgierski następca tronu, arcyksiążę Franciszek Ferdynand.

W miesiąc później wybuchła I wojna światowa, która przerwała działalność chóru. Członkowie (głównie kobiety) schodzą się jednak od czasu do czasu na lekcje śpiewu. Prowadziła je Janina Szyperka, która w latach 1917—1919 była prezesem „Chóru”.

Tuż po zakończeniu działań wojennych „Ogniwo” podobnie jak i pozostałe Chóry - wznowiło swoją działalność, by prowadzić ją w warunkach jeszcze trudniejszych niż przed wojną, w atmosferze pełnej napięcia. Na wzrost nastrojów rewolucyjnych na Śląsku zareagowali Niemcy wzmocnionym terrorem uprawianym głównie przez Grenzschutz, oraz szeregiem drażliwych rozporządzeń. Mimo to walka narodowo-wyzwoleńcza nie osłabła, przeciwnie – przybierała coraz bardziej na sile. I tym razem poważną rolę w tej walce odgrywały polskie towarzystwa śpiewacze, których ilość wzrastała teraz w zdumiewającym tempie.

Po pierwszym Powstaniu w pracy chórów śląskich coraz silniej odzywa się ton walki politycznej. Zwłaszcza w okresie poprzedzającym plebiscyt. Bierze w tej walce udział również „Ogniwo”, które objechało z koncertami i przedstawieniami teatralnymi niemal cały teren plebiscytowy, aby szerzyć i umacniać wiarę w zwycięstwo. Kiedy nadeszła chwila przejęcia przez Polskę przynajmniej części Górnego Śląska – „Ogniwo” ze swym dyrygentem T. Lewandowskim witało pieśnią wkraczającą do Katowic w dniu 20 czerwca 1922 roku jednostki wojska polskiego, i ono również uświetniło swoim śpiewem podniosłą uroczystość zjednoczenia Górnego Śląska z Polską w dniu 16 lipca tegoż roku. W ten sposób zamknął się w dziejach polskiego ruchu śpiewaczego na Śląsku - i w dziejach „Ogniwa” niezmiernie ważny okres, w którym pieśń była przede wszystkim narzędziem mobilizacji uczuć narodowych, w którym chóry odegrały doniosłą historyczną rolę, jako ogniska polskości i patriotyzmu, dokumentowanego przez członków tych chórów często najwyższą ofiarą – krwią i śmiercią na polach walk powstańczych. Ten właśnie okres działalności Towarzystwa śpiewu „Ogniwo” – czytamy we wspomnianym już „Słowie wstępnym” gen. Jerzego Ziętka – należy w historii zespołu ocenić najwyżej. I chociaż później, jak również obecnie Chór wznosił się na prawdziwe wyżyny

III

artystyczne - jego początki będą zawsze tym, co w działalności jego ważyło najwięcej, a w rezultacie przyniosło owoc o nieprzemijającej wartości”.

Pa wyzwoleniu stanęły przed chórami działającymi na przejętej przez Polskę części Górnego Śląska — nowe zadania. Miejsce dotychczasowej pracy patriotyczno-politycznej miała zająć działalność artystyczna. W przeciwieństwie do wielu chórów, w których zmiana ta spowodowała raptowny zastój – „Ogniwo” prowadziło nadal żywą działalność, występując nie tylko na własnym terenie, ale również poza Śląskiem, i odnosząc sukcesy na kilku kolejnych zjazdach śpiewaczych. Dziesiątą rocznicę swego założenia uczcił Chór w dniu 16 grudnia 1923 r. koncertem, na którym wykonał pod dyrekcję Jana Nieślonego m. in. dwa fragmenty „Sonetów krymskich” Moniuszki, sięgając w ten sposób jako pierwszy z chórów śląskich po pozycję z wielkiego repertuaru. Duży sukces odniósł Chór koncertem wykonanym w dniu 29 marca 1925 roku pod batutę Stefana Ślęzaka. Potem jednak nadszedł kryzys.

Z początkiem stycznia 1927 roku kierownictwo artystyczne „Ogniwa” objął znakomity kompozytor, dyrygent, pedagog i publicysta muzyczny, wówczas już dyrektor artystyczny, a w niedalekiej przyszłości prezes Związku śląskich Kół Śpiewaczych - Stefan Marian Stoiński. Pod jego to kierunkiem Chór rozwinął się dość szybko w ponad stuosobowy zespół, pielęgnujący przede wszystkim muzykę oratoryjną i kantatową. Prowadzona pod kierunkiem Stoińskiego intensywna działalność koncertowa i osiągnięty na tym polu znakomity poziom artystyczny, oraz sukcesy odnoszone przez Chór na okręgowych i ogólnos Śląskich zjazdach śpiewaczych sprawiły, że w latach trzydziestych tacy wybitni kompozytorzy i krytycy muzyczni jak Felicjan Szopski, Piotr Rytel i Stanisław Niewiadomski - zaliczali „Ogniwo” do najlepszych w Polsce chórów amatorskich.

Już w dniu 11 czerwca 19 oku zdobył Chór na Zjeździe Okręgu Katowickiego znakomitym wykonaniem pod batutą Stoińskiego „Burzy morskiej” K. M. Prosnaka I miejsce ze 104 punktami na 105 możliwych.

23 listopada 1927 roku odbył się w Teatrze Polskim w Katowicach pierwszy wielki koncert „Ogniwa” z dziełem orkiestry symfonicznej, znakomitego pianisty. Józefa Turczyńskiego oraz solistów – śpiewaków. W programie koncertu, złożonym wyłącznie z dzieł Ludwika van Beethovena, znalazły się m. in. kantata „Cisza morska i szczęśliwa żegluga” oraz „Fantazja chórowa”. Koncert stał się wydarzeniem życia muzycznego na Śląsku.

28 listopada 1928 roku, na koncercie dla uczczenia rocznicy Powstania Listopadowego, wykonuje „Ogniwo” (już, jako chór 146-osobowy!) pieśń F. Chopina „Leć liście z drzewa” w układzie na chór i orkiestrę St. Stoińskiego, oraz „Testament Bolesława Chrobrego” i „Kujawiaka” Feliksa Nowowiejskiego.

W/ roku 1929 rodzi się w „Ogniwie” projekt budowy pomnika Stanisława Moniuszki ze składek śpiewaków śląskich. Projekt został przez śpiewaczo z entuzjazmem przyjęty i w rekordowym czasie zrealizowany, do czego w niemałym stopniu przyczyniły się fundusze pochodzące z koncertów urządzonych przez „Ogniwo” względnie przez inne chóry z udziałem „Ogniwa” Podczas uroczystości towarzyszących odsłonięciu pomnika (7-8 czerwca

1930 roku) bierze „Ogniwo” udział w wykonaniu „/// Litanii Ostrobramskiej”, „Sonetów krymskich” oraz kantaty „Milda” Stanisława Moniuszki.

11 grudnia 1931 roku nadszedł długo przygotowywany wielki dzień: „Ogniwo” wykonuje pod batutą St. M. Stoińskiego w Teatrze Polskim w Katowicach oratorium „Juda Machabeusz” J. Fr. Haendla. Powtarza je potem z ogromnym sukcesem 10 stycznia 1932 roku w Warszawie, oraz 16 lutego 1933 roku w Katowicach - dla uczczenia pamięci Żwirki i Wigury. To był początek. 15 maja 1934 wykonał Chór na koncercie w obecności Karola Szymanowskiego jego „Stabat Mater” oraz 2 fragmenty „Wielkiego Requiem” H. Berlioz i „Wielką modlitwę” Stoińskiego. W rok później. 25 maja, wykonał Chór „Wielkie Requiem” w całości. W roku 1936, 30 maja, np. koncercie inauguracyjnym Zjazd Jubileuszowy Śpiewaków Śląskich, wykonało „Ogniwo” pod dykcją St. Stoińskiego oratorium „Jasna Góra”, stanowiące II część tryptyku pt. „Śluby Jana Kazimierza” Mieczysława Sołtysa. I wreszcie nadszedł rok 1938, a z nim 25-lecie „Ogniwa”, uczczone wykonaniem na dwu koncertach - 6 lutego w Chorzowie i 7 lutego w Katowicach — IX Symfonii Beethovena. „Ogniwo” powtarza ją jeszcze dwukrotnie: 22 listopada 1938 roku w Katowicach i 14 lutego 1939 roku w Bielsku.

Na tym drugim koncercie wręczono Chórowi Odznakę Honorową II stopnia Zjednoczenia Polskich Związków Śpiewaczych i Muzycznych. Chór zasłużył na to w pełni. Ożywiona, wymagająca dużego nakładu sił i czasu działalność koncertowa* nie przeszkodziła „Ogniwu” brać udział w imprezach organizowanych przez Związek śląskich Kół Śpiewaczych i Zjednoczenie Polskich Związków Śpiewaczych i Muzycznych. W latach 1922-1939 uczestniczyło „Ogniwo” w 12 zjazdach okręgowych i ogólnośląskich, zdobywając aż 10 razy pierwsze miejsca, a w 1929 roku (18-21 maja) uczestniczyło w I Wszzechśląskim Zjeździe Śpiewaków w Poznaniu, wysuwając się i tam na naczelne miejsce wśród polskich chórów mieszaných.

Na IX Symfonii Beethovena urwało się pasmo wielkich dzieł, wykonywanych przez „Ogniwo” pod dykcją Stefana Mariana Stoińskiego. Ciąg dalszy przekreśliła wojna.

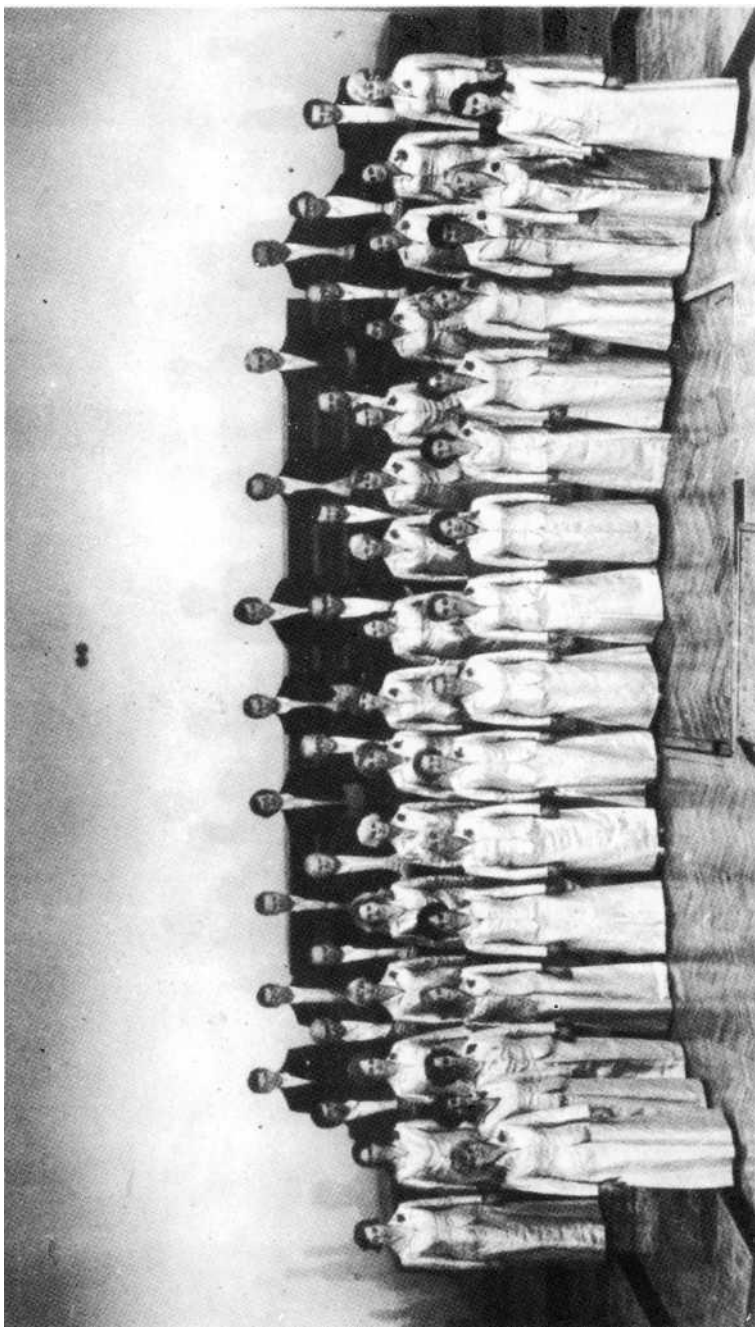
IV

22 kwietnia 1945 roku wznowiło „Ogniwo” swoją działalność po tej najstraszliwszej z wszystkich dotychczasowych wojen. W odbytym tego dnia walnym zebraniu wzięło udział 31 członków i gości. Był wśród nich także Stefan Marian Stoiński. Wszystko trzeba było organizować od nowa, dlatego praca rozpoczęła się w Chórze dopiero w sierpniu, ale po 22 lekcjach musiano ją przerwać: St. M. Stoiński zmarł nieoczekiwanie 26 grudnia 1945 r. w Bytomiu.

Funkcję dyrygenta objął chwilowo Piotr Dziemba. Pod jego to dykcją zdobyło „Ogniwo” 2 czerwca 1946 roku - pierwsze miejsce na I powojennym Zjeździe Chórów Okręgu Katowickiego w Welnowcu. W pierwszym kwartale roku 1947 funkcję dyrygenta pełnił wybitny kompozytor, profesor PWSM w Katowicach - Bolesław Szabelski, który przygotował z Chórem partię chóralną swojej II Symfonii, wykonanej później na koncercie w Filharmonii Śląskiej w dniu 23 maja 1947 r.

Datą przełomową w powojennych dziejach Chóru stał się dzień 4 kwietnia 1947 r., w którym kierownictwo artystyczne Chóru objął Karol Stryja. Mimo, że funkcję tę sprawowali potem - począwszy od roku 1954 - kolejno Zdzisław Szostak, Edmund Kajdasz, Napoleon Siess, Franciszek Janicki, Czesław Płaczek, a od 1 marca 1975 roku Paweł Kotucha, który poprzednio przez wiele lat pełnił funkcję II dyrygenta - inspiratorem pracy „Ogniwa” i tym, który najczęściej prowadzi jego koncerty, nadając dziełom wykonywanym przez Chór wspólnie z orkiestrą Państwowej Filharmonii Śląskiej ostateczny kształt artystyczny - był i jest nadal Karol Stryja. Sprzyjał takiemu układowi spraw fakt, że „Ogniwo” - związane przejściowo, od 23 marca 1950 roku, z Wojewódzkim Domem Kultury w Katowicach - podjęło z dniem 2 września 1953 roku, a więc dokładnie 25 lat temu, bezpośrednią ścisłą współpracę z orkiestrą symfoniczną Państwowej Filharmonii Śląskiej. Dzięki tej właśnie okoliczności, jak i dzięki bezpośredniej opiece Karola Stryji, dyrektora artystycznego Filharmonii, otworzyła się przez „Ogniwo” możliwość wykonywania nie tylko pieśni stanowiących normalny program działalności zespołów amatorskich, ale - jak to już było przed wojną - przede wszystkim wielkich dzieł chóralnych: oratoriów, kantat, mszy, przekrojów oper, stanowiących najwybitniejsze pozycje polskiej i światowej literatury muzycznej.

Lista tych dzieł - wykonanych przez Chór głównie pod dykcją Karola Stryji, ale także pod batutą takich znakomitych dyrygentów jak Stanisław Skrowaczewski, Zygmunt Latoszewski czy Jerzy Katlewicz, wspólnie z orkiestrą symfoniczną Państwowej Filharmonii Śląskiej i z innymi zespołami orkiestralnymi w Katowicach, Bytomiu,

Chór Mieszany „Ogniwo” przy Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach w roku Jubileuszowym 1978

Chorzowie, Zabrze, Gliwicach, Poznaniu, Warszawie, Kielcach, Częstochowie i innych miastach Polski - jest imponująca.

Są wśród tych dzieł oratoria „Samson”, „Juda Machabeusz” i „Mesjasz” Jerzego Fryderyka Haendla, „Stworzenie świata” i „Pory roku” Józefa Haydna, „Raj i Peri” Roberta Schumanna, „Na straży pokoju” Sergiusza Prokofiewa, „Na Kulikowym Polu” Jurija Szaporina i „Pieśń o lasach” Dymitra Szostakowicza. Dalej potężna „Msza h-moll” Jana Sebastiana Bacha i „Msza C-dur” Ludwika van Beethovena. Kantaty „Syn marnotrawny” Klaudiusza Debussyego, „Świtezianka” Mikołaja Rimskiego-Korska-woa do słów Adama Mickiewicza, „Aleksander Newski” Sergiusza Prokofiewa, „Dzwony” Sergiusza Rachmaninowa, „Widma” i „Sonety krymskie” Stanisława Moniuszki, „Requiem” Wolfganga Amadeusza Mozarta i „Requiem” Giuseppe Verdiego „Stabat Mater” Gioacchino Rossiniego, „Magnificat” oraz „Tocata” i „Fuga” Jana Sebastiana Bacha, „Pieśń przeznaczenia” Jana Brahmsa, partie chóralne ze suity baletowej „Dafnis i Chloe” Maurycego Ravela i z muzyki do „Snu nocy letniej” Feliksa Mendelssohna, wreszcie „Fantazja Chórowa” i IX Symfonia Ludwika van Beethovena.

Poważną część wykonywanego repertuaru Chóru stanowiły przekroje oper: „Borys Godunow Modesta Musorgskiego, „Książ Igor” Aleksandra Borodina, „Ruslan i Ludmiła” Michała Glinki, „Koronacja Poppei” Klaudiusza Monteverdiego, „Rycerskość wieśniacza” Piotra Mascagniego, „Wesołe Kuzoszki z Windsoru” Otto Nicolai, „Wolny strzelec” Karola Marii Webera, „Orfeusz i Eurydyka” Krzysztofa Willibalda Glucka, „Tannhauser” i „Lohengrin” Ryszarda Wagnera.,

Z nowszych i współczesnych dzieł wykonało „Ogniwo” w tym okresie „Eisenhüttenkombinat Ost” Ottmara Gerstera, „Carmina Burana” i „Catulli Carmina” Carla Orffa, „Stabat mater”, „Harnasie” i III Symfonię „Pieśń o nocy” Karola Szymanowskiego, „Wierchy” Artura Malawskiego, rapsod dramatyczny „List do Marc Chagalla” Stanisława Wiechowicza, II Symfonię Bolesława Szabelskiego, „Kantatę o pokoju” Stanisława Skrowaczewskiego, Kantatę Konstytucyjną „Karta serc” Tadeusza Szlagowskiego, kantaty „Prorok” i „Na pochwałę pracy” Bolesława Woytowicza, „Tryptyk śląski” Józefa Świdra, „Małą liturgię prawosławną” Romualda Twardowskiego.

Trzeba przy tym stwierdzić, że koncerty symfoniczne poświęcone wykonywaniu wymienionych wyżej dzieł wielkiego repertuaru nie wyczerpywały działalności „Ogniwa”. Uczestniczyło ono ponadto w różnych Festiwalach, takich jak Festiwal Muzyki Polskiej, Festiwal o Laur XX-lecia PRL, Festiwal Muzyki Rosyjskiej i Radzieckiej, Festiwal Chórów Polskich w Poznaniu, Festiwal Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach, „Legnica cantat”, Festiwal Pieśni Zaangażowanej – zdobywając szereg cennych nagród i wyróżnień. Uczestniczyło w zjazdach i koncertach, organizowanych przez Zarząd Okręgu Katowickiego i Zarząd Oddziału Śląskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr. Organizowało koncerty kameralne w Muzeum w Pszczynie. Uczestniczyło w imprezach i spotkaniach organizowanych przez władze partyjne, w koncertach urządzanych w zakładach pracy itp.

V

Rok 1973, rok 60-lecia istnienia „Ogniwa”, przyniósł dość istotne wzbogacenie dotychczasowego dorobku artystycznego Chóru. Na program imprez jubileuszowych złożyły się: ty dniu 24 listopada Koncert Jubileuszowy, w ramach którego Chór wykonał wspólnie z orkiestrą symfoniczną Państwowej Filharmonii Śląskiej „Symfonię Psalmów” Igora Strawieńskiego, w dniach 19, 20 i 21 grudnia koncerty, na których program złożyło się „War Requiem” Benjamin Brittena, i wreszcie 30 stycznia 1974 roku koncert a cappella. Do listy wielkich dzieł wykonanych przez „Ogniwo” doszły więc dwa nowe. Była jeszcze trzecia ważna pozycja: już w marcu roku 1973 uczestniczyło „Ogniwo” w wykonaniu „Pasji” Józefa Elsnera. W następnych latach doszły jeszcze: w 1974 roku „Ad matrem”, i „Symfonia Kopernikowska” Henryka Mikołaja Góreckiego, w 1975 roku „Lord Jim” Romualda Twardowskiego, „Symfonia Patetyczna” Jurija Swiridowa, oraz „Poemat z tamtych dni” Józefa Świdra do słów Tadeusza Kijonki; w 1976 roku V Symfonia Bolesława Szabelskiego. Trzeba przy tym dodać, że w wykonaniu „Symfonii Kopernikowskiej” H. M. Góreckiego (25 i 27.X. 1974) wzięły udział po raz pierwszy dwa chóry: „Ogniwo” i nowo utworzony przy Państwowej Filharmonii Śląskiej chór zawodowy. Obydwa te zespoły występowały od tej pory często razem, również przy wznowieniach niektórych pozycji z dawnego repertuaru „Ogniwa”.

Obok dorocznych koncertów na Zadolu, organizowanych przez Zarząd Oddziału Śląskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, obok koncertów urządzanych przez Chór w Muzeum w Pszczynie, nie małą rolę w pracy „Ogniwa” w minionym 5-leciu odegrało uczestnictwo w festiwalach. Udział w Festiwalu Pieśni o Morzu w Wejherowie w roku 1974 przyniósł Chórowi nagrodę „Złocistego Żagla” oraz specjalną nagrodę za najlepsze wykonanie utworu Józefa Świdra, „Pokochałem Ciebie”. W V Ogólnopolskim Festiwalu Pieśni Zaangażowanej, „Czerwona Lutnia” w roku 1974 zajęło „Ogniwo” II miejsce. W 3 lata później, w VI edycji tego Festiwalu, zdobyło wyróżnienie. W Festiwalu Muzyki Rosyjskiej i Radzieckiej w roku 1976 zajęło „Ogniwo” III miejsce. Dwukrotnie — w roku 1975 i 1977 — zajmował Chór I miejsca w Zawodach Śpiewaczych chórów Okręgu Katowickiego PZChiO. W czerwcu 1976 roku uczestniczyło „Ogniwo” w międzynarodowym Festiwalu Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach.

Nową dziedziną działalności „Ogniwa” w minionym pięcioleciu była bezdewizowa wymiana koncertowa z chórami zagranicznymi. Wymianę tę przeprowadziło „Ogniwo” z 4 zespołami: w roku 1974 z Chórem Nauczycielek w Ostrawie, w roku 1976 z Chórem mieszanym Zjednoczonego Klubu w Prikazach, w roku 1976 z rewizytą w roku 1978 - z Chórem Związku Pracowników Transportowych w Burgas (Bułgaria), i w roku 1977 z rewizytą w roku 1978 - z „Neuer Chor” w Dreźnie (NRD)..

W kronice Chóru nie brak również pozycji o szczególnym znaczeniu. W czerwcu 1976 roku uczestniczyło „Ogniwo” w spotkaniu z I Sekretarzem KC PZPR Edwardem Gierkiem w katowickiej Hali Widowiskowo-Sportowej. W tym samym miesiącu uczestniczył Chór w Ogólnopolskim Spotkaniu Chórów i Orkiestr, zorganizowanym we Wrocławiu z okazji 50-lecia Polskiego Związku Chórów i Orkiestr w ramach Przeglądu Aktywności Kulturalnej Ludzi Pracy i Sojuszu Święta Pracy z Kulturą i Sztuką. W roku 1977 uczestniczyło „Ogniwo” m. in. w „Spotkaniu pokoleń” zorganizowanym w Zabrze (24. IX.), w „Spotkaniu gwiazd” zorganizowanym z okazji 60 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej w Katowickiej Hali Widowiskowo-Sportowej (24.IX.) oraz w Wojewódzkiej Akademii z okazji 60 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

VI

Mimo iż szkic niniejszy przedstawia dorobek Chóru „Ogniwo” z konieczności, w formie silnie skondensowanej, pozwala on jednak stwierdzić, że dorobek ten wymagał ogromnego wysiłku. Nagrodą za ten wysiłek są przyznane Chórowi wyróżnienia i odznaczenia.

Między innymi — już w roku 1954 otrzymało „Ogniwo” dyplom uznania Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych, a w roku 1963, z okazji 50-lecia istnienia, „Złoty Krzyż Zasługi” nadany przez Radę Państwa, oraz „Złotą Odznakę Honorową” nadaną przez Zarząd Główny Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych. W roku 1973 Zarząd Główny Zjednoczenia Polskich Zespołów śpiewaczych i Instrumentalnych nadał „Ogniwo” w związku z 60-leciem „Odznakę Honorową Złotą z Laurem”. W/ 1974 roku otrzymało „Ogniwo” zespołową Nagrodę Wojewódzką za wybitną działalność artystyczną, popularyzatorską i społeczną w 60-letniej służbie dla rozwoju polskiej sztuki. W roku 1976 wreszcie, na wrocławskim Spotkaniu Chórów i Orkiestr, otrzymało „Ogniwo” Dyplom Honorowy za zasługi w rozwoju społecznego uczestnictwa w kulturze, nadany przez Centralną Komisję Koordynacyjną do Spraw Upowszechnienia Kultury przy Ministrze Kultury i Sztuki.

Trudno byłoby znaleźć — nie tylko na Śląsku, ale i w całej Polsce — drugi chór amatorski, który mógłby się poszczycić w swojej historii takimi osiągnięciami artystycznymi jak „Ogniwo”. Są one przede wszystkim rezultatem ofiarnej pracy wszystkich członków i dowodem wybitnych kwalifikacji dyrygentów Chóru, ale w poważnej mierze również wynikiem wyjątkowo życzliwej opieki, jakiej Chórowi udzielają: Kierownictwo Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego oraz Dyrekcja Państwowej Filharmonii Śląskiej. Za tę opiekę Zarząd i członkowie Chóru na pewno złożą gorące wyrazy podziękowania w trakcie obchodów 65-lecia. Serdeczne słowa podziękowania należą się także najstarszym członkom Chóru — tym, którzy jak Katarzyna Antoszevska i Edward Michalik pracują czynnie w Chórze już przeszło 50 lat. Oby przykład ich był dla wszystkich członków Chóru godnym naśladowania wzorem niezłomnej, pełnej poświęcenia pracy w służbie dla umiłowanej idei śpiewaczej i pozwolił im w następnych latach dodać do wspaniałego wieńca dotychczasowych pięknych sukcesów - nowe, jeszcze cenniejsze osiągnięcia artystyczne.

„OGNIWO” w świetle głosów krytyki muzycznej

„Koncert T-wa Śpiewu „Ogniwo” w teatrze katowickim w niedzielę wczorajszą był triumfalnym istotnie popisem chóru i jego utalentowanego dyrygenta. Chór jest liczny, posiada dużo materiałów głosowych wybitnych/ zwłaszcza w tenorach i sopranach, przez co brzmi ładnie i pewnie. Zwłaszcza na podkreślenie zasługuje brzmienie zespołu mieszanego, co należy do rzeczy trudnych i rzadkich nawet w najlepszych zespołach polskich...

Co się tyczy zaśpiewania chórów, ich dynamiki, karności, to jest to niewątpliwą zasługą dyrygenta p. Ślązaka, który najdrobniejsze, pozornie najblahsze piosenki opracowuje i wycieniowuje nader starannie, wkładając w to widoczną znajomość rzeczy i zamiłowanie...

Chór i dyrygenta publiczność przepelniająca widownię darzyła gorącymi oklaskami”.

„Polonia” - 30.11.1925 r.

„W niezwykle piękny sposób uczczono w tym roku rocznicę Powstania Listopadowego. Z inicjatywy niestrudzonego i zasłużonego działacza na polu krzewienia muzyki na Śląsku p. Stefana Stoińskiego, dyr. Instytutu Muzycznego i T-wa śpiewaczego „Ogniwo” w Katowicach, odbył się w Teatrze Miejskim koncert symfoniczny.

Program wieczoru wypełnili wyłącznie kompozytorowie polscy. Pierwsza część koncertu poświęcona była muzyce symfonicznej... W drugiej, muzyczno-wokalnej części koncertu, usłyszeliśmy pieśń Chopina „Lecą liście z drzewa” w bardzo pięknym opracowaniu dyr. Stoińskiego na chór mieszany i orkiestrę i dwa utwory Nowowiejskiego na chór mieszany z orkiestrą, a mianowicie „Testament Bolesława Chrobrego” i „Kujawiak”.

W części instrumentalno-wokalnej główna rola przypadła chórowi „Ogniwo”. Zespół ten ma już niejedną chlubnie zapisaną kartę w swoich dziejach, żeby tylko wymienić dwukrotnie zdobytą podczas zawodów śpiewaczych na Śląsku pierwszą nagrodę. Jeśli „Ogniwo” wybija się spośród chórów mieszanych w Polsce na pierwsze miejsce, to zdarzenie to dla Śląska doniosłe i mile jest rezultatem solidnej i pilnej pracy naszych śpiewaczków i śpiewaków, których umiejętnie wprowadza na coraz trudniejsze wyżyny wytrawna batuta p. dyrektora Stoińskiego.

Szkoda, że tego rodzaju imprezy, jak śródowny koncert symfoniczno-wokalny, należą u nas do rzadkości.

„Polonia” - 6.XII.1928 r.

„Dalszymi produkcjami wszechślowińskiego zjazdu śpiewaczego w Poznaniu były występy pojedynczych chórów wszystkich Związków. Do popisów były dopuszczone tylko najlepsze i najsilniejsze chóry poszczególnych Związków.

Na czoło produkcji śląskich chórów wysunął się chór „Ogniwo” Katowice pod dyrekcją, p. dyr. St. Stoińskiego. „Ogniwo” odśpiewało utwór K. Prosnaka „Wicher”...

W ramach produkcji zjazdowych wysunął się chór „Ogniwo” na naczelne miejsce między polskimi chórami mieszanymi”.

F. Sachse - „Polska Zachodnia” - 25.V.1929 r.

„W ub. poniedziałek odbył się w Teatrze Miejskim w Katowicach koncert urządzony staraniem ogólnie znanego Towarzystwa Śpiewu „Ogniwo” i Związku Zawodowego Muzyków Rz. P., z którego czysty dochód przeznaczony został na budowę pomnika Moniuszki w Katowicach.

Publiczność zebrała się bardzo licznie, wypełniając teatr. Na program koncertu złożony się m. in. L. v. Beethovena - „Cisza Morska” i „Szczęśliwa Żegluga”, L. v. Beethovena - „Fantazja Chórowa” na fortepian, solo, chór i orkiestrę.

Całość stanowiła prawdziwą ucztę duchową dla zebranej publiczności, toteż wykonawcom pod świetną batutą dyrektora Instytutu Muzycznego Stefana M. Stoińskiego nie skąpiono hucznych oklasków i kwiatów.

Naszym zaś śpiewakom, tak bardzo lubianym przez całe społeczeństwo, za ich pracę nad podniesieniem kultury jak niemniej za poniedziałkowy koncert należy się szczerze podziękowanie”.

„Kurier Śląski” — 2.X.1929 r.

„Po raz pierwszy w Polsce, dzięki pracy katowickiego Tow. śpiewaczego „Ogniwo” z jego kierownikiem, dyr. Stoińskim na czele, zostało wykonane w piątek, dnia 11 bm. wspaniałe oratorium Haendla „Juda Machabeusz”...

Wykonaniem arcytrudnego oratorium „Juda Machabeusz” stanęło „Ogniwo” w szeregach nielicznych zespołów chóralnych, które pracą swą dają pierwsze podwaliny przyszłej wielkiej kultury śpiewaczej, mogącej przy znanym zamilowaniu ludu naszego do śpiewu zaważyć w przyszłości na szali naszej ogólnej kultury duchowej na odcinku muzyki, dziś jeszcze niestety bardzo biednej...

Przyjęcie arcydzieła haendlowskiego oraz wykonania jego — entuzjastyczne. Oklaski dla zespołu, a przede wszystkim dla utalentowanego a niestrudzonego twórcy tego historycznego w dziejach umuzykalnienia śląska wieczoru, dyr. Stoińskiego, grzmiały jak burza: scena zapelniała się kwiatami”.

„Polonia” - 13.XII.1931 r.

„Wielki Triumf śpiewaków śląskich w Filharmonii Warszawskiej”. — Takim lub podobnym nagłówkiem zaopatrzone były sprawozdania prasy warszawskiej z wykonania wielkiego oratorium Haendla „Juda Machabeusz” przez katowicki chór mieszany „Ogniwo” pod batutą dyrektora St. M. Stoińskiego, prezesa Związku Śląskich Kół śpiewaczych, w dniu 10 stycznia w Filharmonii Warszawskiej..

Piotr Rytel w „Gazecie Warszawskiej” tak opisuje swoje wrażenia:

„W takich Katowicach istnieje chór „Ogniwo”, doskonale zorganizowany, zdyscyplinowany, posiadający aspiracje piękne i szczytne. Złożony z samych Ślązaków o czystej i pełnej krwi polskiej, pracujących tak dobrze dla sztuki jak i dla ojczyzny, rozumiejących znaczenie i potęgę zrzeszenia się i śpiewu wspólnego, pragnących przeciwstawić kulturę polską kulturze niemieckiej — i to w sposób zwyczajki — chór „Ogniwo” osiąga rezultaty naprawdę wspaniałe.

„śpiewak” — Miesięcznik Muzyczny Nr 1 z 1932 r.

„Wykonanie koncertu stało na wysokim poziomie. Produkcja chóru „Ogniwo” zasługuje na najwyższe uznanie. Chór ten pod kierunkiem p. Stoińskiego osiągnął imponujące wyżyny sztuki śpiewu zespołowego...

Z solistów wystąpili pp. Halina Leska, Kazimierz Czarniecki, Eugeniusz Mossakowski oraz Stanisława Karwin-Szymanowska, niezastąpiona interpretatorka dzieł swego brata, Karola, którego obecność uświetniła koncert. Znakomitemu kompozytorowi publiczność zgotowała po wykonaniu „Stabat Mater” serdeczną owację.

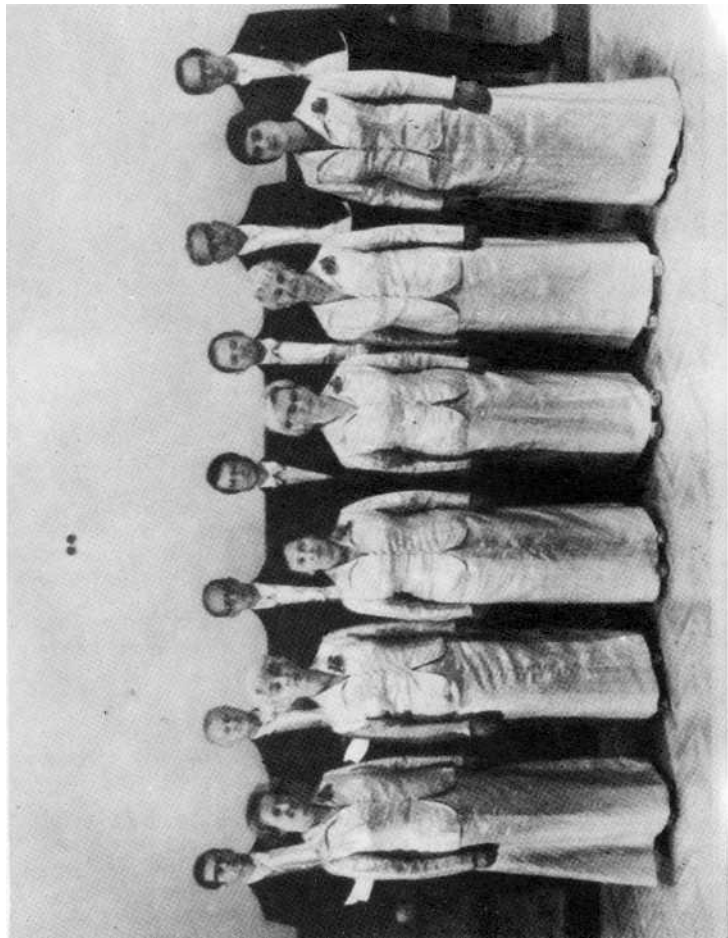
Koncert prowadził p. Stoiński z całą starannością w wydobyciu właściwej treści muzycznej wykonanych utworów...

Prejzner Tadeusz - „Polska Zachodnia” - 18.V.1934 r.

„Bez wątpienia najmielszym, najbardziej eksperymentalnym opusem programu II Festiwalu Chórów okazał się „List do Marc Chagalla”, napisany przez Stanisława Piechowicza, cenionego muzyka ze starszej generacji polskich kompozytorów, znanego specja od problematyki chóru. Na sugestywną całość złożyły się tutaj zarówno bogata szata instrumentacji, zawsze ciekawa faktura chóralna, jak i niepowszechna ekspresja grozy, snująca przeraźliwą opowieść o cierpieniach Żydów w okresie okupacji hitlerowskiej.

Starannie przygotowany chór mieszany „Ogniwo” Katowice prowadził ze znanstwem i wyjątkową kulturą dźwięku Karol Stryja”.

K. Nowowiejski - „Głos Wielkopolski” 8/9.VII.1962 r.

Skład Zarządu Chóru Mieszanego „Ogniw” przy Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach w roku Jubileuszowym 1978.

Prezes – Małgorzata NOWAK, I V-ce Prezes – Norbert KWOSEK, II V-ce – Prezes Rudolf BIEROŃSKI, Sekretarz – Halina KWOSEK, Helena RABSZTYN, Z-ca Sekretarza – Helena KWASNA, Skarbnik-Księgowa – Stefania BROJEWSKA, Gospodarz Chóru – Jerzy ŁUKASZCZYK, Inspektor Chóru – Antoni STOLARZ, Z-ca Inspektora – Władysław WIERCIMOK, **Głosowi** Sopran – Krystyna DOMAGAŁA, Alt – Maria KUCZYŃSKA, Tenor – Erwin GEDIGA, Bas – Tadeusz SZMAGER, **Dyrekcja** – Paweł KOTUCHA, Jerzy MATULA, Komisja Rewizyjna – Anna HERMASZ, Zofia HERMANOWSKA, Irena KALINOWSKA, Paweł PIECZKA.

„Muszę przyznać, że mogłem wyjść z podziwu nad brzmieniem zespołu i tak szybkim opanowaniem swej partii. Gratuluję najserdeczniej koledze dyrygentowi i dziękuję mu gorąco, jak również całemu zespołowi...

Wszystkich ścisłom serdecznie i pozdrawiam, życząc coraz większych doskonałości i sukcesów — dziękując za „CHAGALLA” gorąco.

Wasz oddany Stanisław Wachowicz

„Trzy wielkie dzieła złożyły się na program koncertu, który Filharmonia Śląska przygotowała na inaugurację nowego sezonu muzycznego w dniu 6 września w Katowicach, z powtórzeniem nazajutrz w Bielsku..

Najbardziej godne podkreślenia jest chyba osiągnięcie chóru mieszanego „Ogniwo” który diabelnie trudną partię chórąlną „Wierchów” przygotował po mistrzowsku i śpiewał znakomicie. Czystość intonacji, właściwa proporcja głosów, plastyka linii melodycznej, niezmiernie uczulenie na ostrość rytmu oraz bardzo rozległa skala dynamiczna pozwalają amatorski chór „Ogniwo” postawić na równi z czołowymi chórami zawodowymi w Polsce. To jest sukces nie lada, który wpisać należy przede wszystkim na konto zasług obydwu chórmistrzów „Ogniwa” — Napoleona Siessa i Pawła Kotuchy...

Karol Stryja prowadził koncert mistrzowską ręką... Za największe osiągnięcie Stryji, a także chóru „Ogniwo” i orkiestry filharmonicznej, uznałbym porywające wykonanie „Wierchów”, które na bardzo długo wryło się w pamięć słuchaczy. „Wierchy” Małaskiego chcielibyśmy usłyszeć ponownie jeszcze w bieżącym sezonie, szanując wysiłek, włożony w przygotowanie dzieła.

Dr Adolf Dygacz - „Trybuna Robotnicza” 9.IX. 1963 r.

„W 27 rocznicę śmierci wielkiego kompozytora polskiego, Karola Szymanowskiego, Filharmonia Śląska wykonała jego arcydzieło – oratorium „Stabat Mater”. W wykonaniu wzięły udział Chór „Ogniwo” i soliści - śpiewacy: A. Bolechowska - sopran, W Szajowska – mezzosopran i A. Szybowski – baryton. Dyrygował K. Stryja.

Piątkowe wykonanie „Stabat Mater” chór „Ogniwo” zaliczyć może do najświetniejszych. W wykonaniu tym – obok piękności brzmienia, niezachwianej czystości intonacji, precyzji i dyscypliny interpretacyjnej – uderzającą cechą była niezwykła koncentracja i żarliwość emocjonalna, na jaką zdobyć się może tylko taki zespół, którego każdy członek osiągnął odpowiednio wysoki stopień umuzykalnienia i osobistego zaangażowania uczuciowego...

M. Józef Michałowski — „Dziennik Zachodni” 26.11.1964 r.

Obecny sezon zakończyła – w dniu 19 czerwca z powtórzeniem nazajutrz w Bielsku – wykonaniem IX Symfonii Ludwika Beethovena... Kwartet solistów stanowili: Stefania Woytowicz (sopran), Krystyna Szczepańska (mezzosopran), Bogdan Paprocki (tenor), Zdzisław Klimek (bas)...

Chór mieszany „Ogniwo” przygotowany przez chórmistrza Pawła Kotuchę, dał swoją trudną, bo instrumentalnie i niewygodnie napisaną partię w kształcie zupełnie doskonałym, bez skazy technicznej, przy bardzo szlachetnym brzmieniu i znacznej wrażliwości na czystość i dynamiczne cieniowanie głosowe. Był to jeden z najlepszych występów „Ogniwa” w okresie ostatniego XX-lecia.

Ostatni koncert pożegnalny z sezonem Filharmonii Śląskiej pozostanie na długo w pamięci publiczności. Przybyła ona na koncert w takiej ilości, że wypełniła szczelnie salę, a wykonawców nagradzała długo trwającymi oklaskami.

Dr Adolf Dygacz - „Trybuna Robotnicza” 24.VI. 1964 r.

„Utwór trzeci był wyrazem współpracy z ruchem amatorskim, w której Filharmonia Śląska chyba w kroju przoduje. O współpracy tej świadczyły nie tylko sporadyczne występy orkiestry z różnymi chórami amatorskimi, lecz przede wszystkim stała więz z chórem „Ogniwo”, którego zasługi dla polskiej kultury chóralnej są bezsporne. I właśnie, jeśli mieliśmy możliwość poznania tu szeregu dzieł oratoryjnych i kantatowych, to głównie do zawdzięczenia mamy to temu ambitnemu chórowi i nie wygasającemu zapałowi jego członków.

W wykonaniu „Ogniwa” z towarzyszeniem orkiestry i z udziałem Henryka Grychnika w partii tenorowej usłyszeliśmy prezentowaną po raz pierwszy kantatę Józefa świda „Pieśń o Ojczyźnie” do słów K. I. Gałczyńskiego”.

Dr Leon Markiewicz - „Trybuna Robotnicza” 22.X. 1965 r.

Kilka dni temu zakończył się III Festiwal Muzyki Rosyjskiej i Radzieckiej, który powiązano w tym roku z obchodami 50-lecia Kraju Rad. Przez całe 6 dni sala Filharmonii śląskiej rozbrzmiewała muzyką rosyjską i radziecką. Gościliśmy 5 orkiestr symfonicznych, tyleż chórów oraz wielu wybitnych solistów. Zarówno krajowych jak i zagranicznych...

Zgodnie z intencjami organizatorów, na festiwalu przeważały kompozycje jednego z najwybitniejszych kompozytorów radzieckich Sergiusza Prokofiewa... Mieliliśmy zatem okazję usłyszeć obok dzieł bardzo popularnych... zupełnie nieznane naszym melomanom oratorium „Na Straży Pokoju”.

Oratorium to zaprezentowane na koncercie inauguracyjnym przez orkiestrę Filharmonii śląskiej pod dyr. Karola Stryja oraz trzy chóry: Polskiego Radia z Wrocławia, dziecięcy ZHP z Warszawy i mieszany „Ogniwo” podobało się przede wszystkim ze względu na bardzo dobre wykonanie.

Marek Brzeźniak - „Trybuna Robotnicza” 16.XI.1972 r.

W ciągu ostatnich 2 lat „Pasję” Eisnera zaprezentowały: Warszawa, Wrocław, i obecnie Katowice, gdzie ostatnio dzieło to zostało wykonane po raz pierwszy...

Oratorium Eisnera znakomicie prowadził Karol Stryja, a z solistów na czoło wysunął się Wojciech Śmietana w doskonale wykonanych recitativach kościelnych. W pięknej i melodyjnej arii bardzo ładnie towarzyszył mu na wiolonczeli Harald Zotscher. Pozostali soliści to: Halina Słoniowska, Henryk Grychnik i Antoni Bogucki. W wykonaniu „Pasji” wzięły także udział dwa doskonale przygotowane chóry: mieszany „Ogniwo” i żeński Liceum Muzycznego w Katowicach.

Marek Brzeźniak - „Trybuna Robotnicza” 6.IV.1973 r.

„WAR REQUIEM” Brittena na Śląsku

W realizacji utworu udział wzięli: Jadwiga Romańska — sopran, Henryk Grychnik — tenor i Adam Szybowski — bas, dwa chóry — mieszany „Ogniwo” i żeński Państwowego Liceum Muzycznego w Katowicach, oraz orkiestra symfoniczna Filharmonii Śląskiej podzielona na dużą orkiestrę i zespół kameralny. Całość dyrygował Karol Stryja...

Nad podziw dobrze wypadł chór mieszany „Ogniwo” (chórmistrz: Czesław Płaczek i Paweł Kotucha) — ładnie brzmiały zwłaszcza fragmenty a cappella piano. Ten ambitny zespół amatorski dokonał nie lada wyczynu włączając do swego repertuaru tak trudną partię wieńcząc tym swój niedawny jubileusz 60-lecia. War Requiem stanowiło na Śląsku z pewnością wydarzenie muzyczne wielkiej wagi.

(mb) - „Ruch Muzyczny” nr 4/1974

V Festiwal Pieśni o Morzu zakończony

W Wejherowie zakończył się piąty z kolei Festiwal Pieśni o Morzu... Nagrody główne „Złocistego Żagla” za najlepszą interpretację zdobyli: (m. in.) chór mieszany „Ogniwo” przy Filharmonii Śląskiej w Katowicach. Nagrody specjalne za najciekawszą pieśń literatury wokalne 30-lecia przyznano chórowi „Ogniwo” z Katów za pieśń J. Świdra do tekstu K. I. Gałczyńskiego „Pokochałem ciebie”.

(gol) - „Głos Wybrzeża” nr 143 - 18. VI. 1974 r.

Chór Mieszany „Ogniwo*” przy Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach gościł w dniach 15—17 listopada br w Ostrawie dokąd zaproszony został przez Ostrowski Chór Nauczycielek. W Ostrawie nasze „Ogniwo” wystąpiło z koncertem w Miejscowym Domu Kultury, nagrany przez Telewizję Ostrowską. W koncercie tym brała również udział znana pianistka Irena Protasewicz Warczewska a chór prowadzili Czesław Płaczek i Paweł Kotucha. Zespół wykonał szereg utworów muzyki dawnej, współczesnej i czeskiej, które publiczność czeska przyjęła gorącymi, niemilknącymi okłaskami. Na zakończenie koncertu Ostrowski Chór Nauczycielek wręczył prezesowi polskiego zespołu miłą upominek w postaci pięknej wazy kryształowej z kwiatami opasanej wstążką o barwach narodowych Czechosłowacji i opatrzonej napisem - „Od nauczycieli ostrowskich dla chóru mieszanego „Ogniwo”

„Życie Muzyczne” nr 12/1974

Trzeba jednak powiedzieć, że mimo trudności, słuchaliśmy na Śląsku wielu pozycji oratoryjnych, a to dzięki wieloletniej współpracy amatorskiego chóru „Ogniu” prowadzonego przez Pawła Kostuchę i Czesława Placzkę z orkiestrą Filharmonii. Faktem jest też, iż przygotowywane przez ten zespół nieprofesjonalistów zawile częstokroć partytury (jak choćby „War Requiem” Brittena) okazywały się z reguły bardzo dobrze wykonane.

E. Wybraniec - „Dziennik Zachodni” - Nr 148 - 3.7.1975 r.

W przemiłej atmosferze wzajemnej życzliwości, serdeczności i przyjaźni przebiegała wymiana koncertowa pomiędzy polskim chórem „Ogniu” działającym przy Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach a czeskim chórem Zjednoczonego Klubu w Pfkazach.

Chór „Ogniu” wystąpił w dniu 22 maja w Domu Kultury w Pfkazach zyskując sobie uznanie i aplauz miejscowej publiczności. Gorąco oklaskiwano zwłaszcza wspólne wykonanie z bratnim chórem czeskim pieśni „Na polu wierzba” Moszyńskiego oraz dwóch utworów kompozytorów czeskich — „Za jeden krasny pohled tvuj”

— Soupala i polkę z opery „Sprzedana naręczona” Smetany. Koncert prowadzili Paweł Kotucha i Jerzy Matula

— dyrygenci „Ogniwa” oraz Stanisław Żvacek — dyrygent Chóru Mieszanego Zjednoczonego Klubu w Pfkazach.

Występ zespołów chórальных uzupełniły popisy solowe M. Volfowej (sopran) i S. Pospisilovej (alt) z akompaniamentem Jaroslava Volfa, a także pianistki Ireny Protasewicz.

Z kolei chórzycy czeszy wystąpili w Polsce, w auli PWSM w Katowicach, z bardzo interesującym repertuarem pieśni kompozytorów czeskich, słowackich i polskich. Poszczególne punkty programu zgrabnie wiązała słowem Kamila Kiełbińska, a publiczność nagradzała wykonawców prawdziwie gromkimi oklaskami. Powitała gości a następnie podziękowała im za tyle wzruszających przeżyć Małgorzata Nowak — prezes chóru „Ogniu”. Czeszy śpiewacy powtórzyli swój koncert w Muzeum w Pszczynie i zwiedzili Kraków, który wywarł na nich ogromne wrażenie prastarym pięknem swych odwiecznych zabytków oraz rozmachem swych współczesnych budowli.

Życie Muzyczne Nr 911976

Chór mieszany „Ogniu” działający przy Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach, gościł w Dreźnie, zaproszony przez „Neuer Chor Dresden”. Podejmowany był nader gościnnie, przyjmowany wręcz owacyjnie przez rozmiłowaną w muzyce publiczność tego pięknego, słonecznego miasta, pełnego dzieł sztuki, zabytków kultury. Szczególnie okazałe wypadł koncert połączonych chórów — katowickiego i dreźnieńskiego — prowadzony przez wybitnych naszych dyrygentów — Pawła Kotuchę i Jerzego Matulę. Podobał się zwłaszcza „Na polu wierzba” Piotra Moszyńskiego, „Heidenröslein” Heinricha Wemera oraz „Fantazja chóralska” Beethovena.

W trakcie gorących oklasków wręczono przedstawicielom chóru „Ogniu” wspaniały obraz przedstawiający krajobraz Dreznia, komplet płyt gramofonowych oraz mnóstwo wiązanek kwiatów. Podziękowała za nie pani prezes Małgorzata Nowak, a zarazem zrewanżowała się obdarowując przedstawicieli chóru dreźnieńskiego pamiątkowym albumem.

W roku bieżącym chór „Ogniu” podejmować będzie z kolei „Neuer Chor Dresden” u siebie w Katowicach. Życzymy miłego spotkania i udanych koncertów.

Życie Muzyczne Nr 4/1978

Bułgarzy w Katowicach

W dniach od 5 do 11 maja br. na zaproszenie Chóru Mieszanego „Ogniu” działającego przy Państwowej Filharmonii Śląskiej, gościł w Katowicach bułgarski Chór Mieszany Związku Zawodowego Pracowników Transportu w Burgas. Głównym akcentem artystycznym wizyty był koncert w dniu 7 maja...

Koncert wypadł okazałe, przyniósł sporo artystycznych satysfakcji. Podziwialiśmy nie tylko rozśpiewanie i muzykalność naszych południowych gości, ich wrodzone umiłowanie śpiewu, ale także dobry poziom interpretacyjny, będący wynikiem solidnej pracy...

Impreza zorganizowana sprawnie przez chór „Ogniu”, któremu prezesuje od lat Małgorzata Nowak, odbyła się w niezwykle miłym i sympatycznym klimacie. Połączyła wszystkich muzyka, pozwalająca nawiązywać najbliższe przeciwieństwa, sięgająca dalej niż sięga słowo.

B. Szostak — Życie Muzyczne Nr 7—8/1978

DYRYGENCI W ROKU JUBILEUSZOWYM

Paweł KOTUCHA urodzony 28.VI.1910 r. w Brzezinach Śląskich, współpracę z Chórem „Ogniwo” rozpoczął już w roku 1948 .kiedy chór mistrzem Zespołu był Karol STRYJA. Po przerwie rozpoczyna pracę z Chorem wspólnie z E. KAJDA- SZEM, N. SIESSEM, Fr. JANICKIM, Cz. PŁACZKIEM, a następnie – po dzień dzisiejszy – z J. MATULĄ.

Po wojnie studiuje w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach. Dyrygował takimi Chórami jak „Harmonia” w Nowym Bytomiu, „Echo” w Łaziskach Górnych, „Paderewski” w Świętochłowicach oraz Międzyuczelniany Chór Studencki WSP i WSE w Katowicach.

Poza „Ogniwem” dyryguje jeszcze Chórem „Słowiczek” w Wirku i dziecięcym Zespołem Pieśni i Tańca przy Hucie „Pokój” w Rudzie Śląskiej.

Dzięki dużemu poświęceniu i ambicji oraz znajomości fachu otrzymał wyróżnienie w konkursie na wyżyny. Odnaczony zo-

stał Odznaką Honorową złotą z laurem Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych.

Jerzy MATUŁA urodził się w 28.11.1941 r. w Rudzie Śląskiej. Od najmłodszych lat zdradzał zamiłowania muzyczne, to- też trafia do Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Katowicach, gdzie studia kończy w klasie dyrygentury doc. Karola STRYJI. Od 15 lat pracuje w Państwowej Operze Śląskiej w Bytomiu, ostatnio jako asystent — dyrygenta. W Chórze „Ogniwo” jest dyrygentem od 1957 roku. W roku 1976 dyrygował już tym chórem w Czechosłowacji i Bułgarii a w 1977 roku w Niemieckiej Republice Demokratycznej.

ZASŁUŻENI DZIAŁACZE I JUBILACI

Katarzyna ANTOSZEWSKA wstąpiła w 1927 roku do Chóru „Ogniwo” w którym śpiewa po dziś dzień. Należy do ofiarnych i zdyscyplinowanych śpiewaczek. Ta właśnie sumienność sprawiła, że pełniła w chórze szereg funkcji, głównie w Komisji Rewizyjnej.

Odnaczona została brązową i srebrną Odznaką Honorową Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych oraz złotą Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego.

Edward MICHALIK w roku bieżącym obchodzi swój złoty Jubileusz przynależności do Chóru.

Zdyscyplinowanie i wytrwałość zjednały mu ogólny szacunek i uznanie całego Zespołu, w którym piastował szereg funkcji m.in. bibliotekarza, skarbnika i czł. Zarządu. Odnaczony został srebrną Odznaką Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych.

Małgorzata NOWAK w szeregi „Ogniwa” wstąpiła w 1952 roku. W 1960 roku wchodzi w skład Zarządu, a od 1963 roku do 1971 pełniła w nim funkcje skarbnika i księgowego Chóru. Równolegle udziela się społecznie w Zarządzie Okręgu Katowickiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr gdzie od 1964 roku pełni funkcję sekretarza a w roku 1977 obejmuje funkcję W-ce Prezesa.

W 1973 roku zostaje wybrana prezesem Chóru „Ogniwo”. Od roku 1976 pełni także funkcję sekretarza Oddziału Śląskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr. Za wszechstronną i ofiarną pracę odznaczona została srebrnym Krzyżem Zasługi i srebrną Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego. Posiada również m.in. Odznakę Zasłużonego Działacza Kultury oraz brązową i srebrną Odznakę Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych.

SPIS CZŁONKÓW CHÓRU W ROKU JUBILEUSZOWYM 1978

SOPRAN	Rok wstąpienia	TENOR	Rok wstąpienia
1. Alicja Bańka	1975	43. Eugeniusz Balarin	1977
2. Zdzisława Bańka	1955	44. Stefan Chmieliński	1962
3. Józefa Bilińska	1952	45. Jerzy Dubiel	1978
4. Elżbieta Bies	1949	46. Erwin Gediga	1956
5. Urszula Bugdal	1973	47. Stanisław Gradek	1951
6. Janina Bułat	1966	48. Henryk Jochymczyk	1977
7. Krystyna Domagała	1945	49. Wiesław Klepka	1975
8. Klara Grolik	1957	50. Mirosław Łobodziński	1971
9. Jolanta Halama	1973	51. Jerzy Łukaszczyk	1964
10. Zofia Hermanowska	1966	52. Edward Michalik	1928
11. Anna Hermasz	1948	53. Bogusław Miottiński	1978
12. Ewelina Jurga	1975	54. Józef Pankiewicz	1959
13. Urszula Kadłubska	1976	55. Hubert Ratka	1975
14. Urszula Kałuża	1973	56. Marek Siemianowski	1977
15. Krystyna Kamińska	1957	57. Andrzej Sitko	1977
16. Irena Knich	1978	58. Stanisław Szweda	1975
17. Krystyna Kuźownik	1966	59. Alojzy Wawrzyczek	1957
18. Małgorzata Nowak	1952		
19. Ewa Orszulik	1976	BAS	
20. Weronika Palowska	1977	60. Rudolf Bieroński	1954
21. Helena Rabsztyn	1968	61. Aureliusz Drabik	1976
22. Danuta Włodarczyk	1976	62. Franciszek Kloza	1975
23. Barbara Zielonka	1959	63. Alfons Koźlik	1958
		64. Norbert Kwosek	1967
ALT		65. Herbert Machwic	*1972
24. Katarzyna Antoszevska	1927	66. Ryszard Motyl	1977
25. Zofia Berek	1974	67. Paweł Pieczka	1935
26. Irena Bolla	1967	68. Bogdan Podgórski	1972
27. Maria Grabowska	1955	69. Antoni Stolarz	1967
28. Małgorzata Graca	1975	70. Krzysztof Stronciwiłk	1978
29. Irena Kalinowska	1955	71. Tadeusz Szmaqer	1964
30. Antonina Kubocz	1975	72. Piotr Widera	1976
31. Maria Kuczyńska	1955	73. Władysław Wiercimok	1969
32. Jadwiga Kuźma	1975		
33. Helena Kwaśna	1975		
34. Halina Kwosek	1967		
35. Walentyna Lenda	1974		
36. Edyta Molek	1973		
37. Zofia Pieczka	1935		
38. Barbara Piłatyk	1978		
39. Urszula Sajdutka	1977		
40. Krystyna Wawreczko	1958		
41. Teresa Wyrwich	1967		
42. Maria Zielonka	1954		

JUBILACI

śpiewający w Chórze co najmniej od 10 lat

1. Antoszevska Katarzyna	- 51 lat	18. Kamińska Krystyna	- 21 lat
2. Michalik Edward	- 50 „	19. Koźlik Alfons	- 20 „
3. Pieczka Paweł	- 43 „	20. Waw-eczko Krystyna	- 20 „
4. Domagała Krystyna	- 33 „	21. Zielonka Barbara	- 19 „
5. Hermasz Anna	- 30 „	22. Bieroński Rudolf	- 17 „
6. Bies Elżbieta	- 29 „	23. Pankiewicz Józef	- 15 „
7. Pieczka Zofia	- 29 „	24. Wawrzyczek Alojzy	- 15 „
8. Bilińska Józefa	- 26 „	25. Łukaszczyk Jerzy	- 14 „
9. Nowak Małgorzata	- 26 „	26. Szmaqer Tadeusz	- 14 „
10. Zielonka Maria*	- 24 „	27. Bułat Janina	- 12 „
11. Bańka Zdzisława	- 23 „	28. Chmieliński Stefan	- 12 „
12. Grabowska Maria	- 23 „	29. Hermanowska Zofia	- 12 „
13. Gradek Stanisław	- 23 „	30. Bolla Irena	- 11 „
14. Kalinowska Irena	- 23 „	31. Kwosek Halina	- 11 „
15. Kuczyńska Maria	- 23 „	32. Kwosek Norbert	- 11 „
16. Gediga Erwin	- 22 „	33. Stolarz Antoni	- 11 „
17. Grolik Klara	- 21 „	34. Wyrwich Teresa	- 11 „